

KARIŠKIŲ ŽODIS

Leidžiamas Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros skyriaus

Kaina. 3 mėnesiams: kariškiams 6 auksinai. Atskiri numeriai 60 skatiku.

Eina vieną kartą į savaitę.

Adresas: Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros skyrius (Gedimino g-vė Nr. 19).

Nr. 21

Kaunas, spalio mėnesio 10 diena

1919 m.

Šiaurės fronto operacijos*).

(Liepos 6 — 12 d. 1919 m.).

Kaip jau buvo sakyta, liepos 7 d. vidurinio boro puolimo vora (Mariampoliečiai) svarbesniomis pajėgomis susibūrė. Antokrevnos miškuose ir laukė atatinamo operatyvio paliepmo, kad traukti kariagon. Kad veikiau priruošus pėstininkų darbuotę, lauko batarėjos pradėjo mušti priešininko pozicijų kasimus, kurie rėmėsi Anenhofa Paberžių—Komariškių punktu. Naktį pėstininkų grandinės keletą kartų puolė rusų pozicijas, bet pasisėkimo neturėjo. Mat, pasitraukus dešiniajam Panevėžiečių sparnui, susidarė didelis pralaužimas, kurin įsismėgė raudonarmiečiai, darydami pastangų apsiausti kairįjį Mariampoliečių sparną. Tuomet buvo patraukta atsargos kuopa, kurios dėka apsiautimo pavojus žlugo.

Sekančią dieną vidurinė vora pakartojo savo puolimus. Neatsižvelgiant į narsų raudonarmiečių spyrimosi, vis tik jų dalys buvo išmuštos iš nurodytos linijos ir skubiai pasitraukė anksčiau paruošton antron gynimosi linijon: Lasenas — Jalovka — Razmatka. Mariampoliečiai, įkypai sekdami priešininko pėdomis, vyriausiomis jėgomis slinko Jalovkos kryptimi, o Laseno ir Dorotenhofa link buvo pasiūstos stiprios užtvaros. Gordžiunuos Mariampoliečiai turėjo susilaikyti, kadangi pirmutinės dalys sutiko itin smarkaus pāsipriešinimo palei Laseną, Jalovką ir Razmatką. Tačiau naktį po žiaurių mūšių priešininkas pakriko ir, metęs savo pozicijas, netvarkoje bėgo ilukštos link.

Persekiojimo aplinkybės buvo nepatogios, nes reikėjo pereiti didelį mišką, o ūkanos trukdė žvalgu darbuote.

Liepos 9 d. priešakinės dalys pasiekė N. Grunvaldo. Tuomet vidurinė vora abipusiai geležinkelio ėjo pirmyn. Po didelių kovų vidurinė Mariampoliečiai užėmė naują liniją: N. Grunvaldas — S. Grunvaldas — Oycenikat. Kiek vėliau dešinysis sparnas išsiplėtė Šarlotenhofa srityse. Mirties kuopa turėjo užimti šį punktą: prieš tai raudonarmiečiai keletą kartų priešpuolimais mėgino sulaukyti tosios kuopos žygiavimą. Žymesnių kovų tuomet įvyko Grenzeno, Pieurkų ir Marianovkos rajonuose. Liepos 10 d. Mirties kuopa atmušė paskutines rusų atakas ir visiškai paveldėjo Šarlotenhofa.

Tuom ir užsibaigė šios dienos žygiai.

Liepos 11 d. didelės priešininko jėgos su šarvutu traukiniu puolė mūsų sargybą Katrinkos kryptimi, bet artilerijos ir pėstininkų ugnimi buvo atremtos. Netrukus raudonarmiečiai vėl ėmė atakuoti Šarlotenhofa ir Marianovkos liniją. Visos priešininko atakos buvo atmuštos. Ilgainiui padėtis pablogėjo. Vakarop visu vidurinės voros frontu pakartojo puolimus. Ypač stiprus puolimas pasirodė kairiame šios voros sparne ir vien kart dešiniame Panevėžiečių sparne. Šiuo kart mūsų dalys neišlaikė žiaurių antpuolių ir ėmė trauktis atgal. Nežiūrint į tai, kad priešininkui pavyko pralaužti mūsų frontas N. Grunvaldo srity, vistik vidurinio boro dalys laimingai išvengė visų grumojančių pavojų ir, gindamosi, tvarkoj pasitraukė į Šederno—Jalovkos gynimosi liniją, kame raudonarmiečių puolimo pastangos galutinai sugniūžo.

(B. T.).

Anglams faktinę Lietuvos Nepriklausomybę pripažinus.

Pareitame „Kariškių Žodžio“ numeryje mes padavėme anglų vyriausybės telegramą, gautą prezidento vardu. Joje anglai pripažįsta faktinę (iš tikrųjų) mūsų nepriklausomybę.

Pažiūrėkime atgal į keletos paskutinių metų gyvenimą. Prieš karą mes dar neįtūrėme savyje tiek įsitikėjimo, neįtūrėme savyje tosios merdėjančios galės, kad ir mes galime būti nepriklausomi. Imkime mūsų literatūrą. Jug joje užtiksi jei bent keletą eilučių, kuriose kalbama apie mūsų nepriklausomybę, kuriose raginama ruoštis jos sutikti.

Paskui užėina didysis Eiropos karas. Lietuvos žemėje jis randa aršią kovoms, mūšiams dirvą. Mūs laukus tramdo, mindžioja nesuskaitomos rusų ir vokiečių jėgos, mūs miestelius, kaimus degina, laukus naikina.

Vokiečiai užėmė visą Lietuvą. Tamsios dienos užstojo gimtajai žemelei; mes nešame tokį jungą, kurio dar nenešėme, kurį gal tik seniai jautė mūsų bočiai.

Karas daug kame pakeičia visą Eiropos gyvenimą, jis sutramdo tą, kas pirmiaus rodėsi sukietėjusiu, nepakeičiamu. Karo pasekmės iškelia teisingą tautų apsisprendimo dėsni.

Sumuštiems vokiečiams pradeda nykti jų didybė. Lietuvos padangė blaivėja, rūkai sklaidosi.

Lietuva iki dalyvavo didžiajame kare. Ir jos turtai sunaikinti, jos sūnūs nukauti. Ir ji turi gauti medžiaginį ir dvasios atlyginimą. Dvasios atlyginimo neišmatuosi jokiais brangenybėmis, taip lygiai, kaip nekainuosi nukautųjų Lietuvos sūnų. Tas dvasios atlyginimas turi būti toksai, kad jis amžinai liktųsi, kad jį pajustų bei žinotų visos būsimos mūsų kartos.

Ir Lietuva pradeda žengti prie šavos nepriklausomybės, nes tik viena nepriklausomybė gali suteikti nukautųjų sūnų kraujo atlyginimą.

Vokiečių jungo metų dirbusių lietuvių eiles sustiprinę grįžtantieji iš Rusijos karo tremtiniai. Bendromis pajėgomis vis smarkiau reikalaujama Lietuvai atlyginimas. Bet jį nieks neduos iš geros valios, gero noro. Nežiūrint to, kad ir nuostoliai buva, tas atlyginimas reikia per kovą paimti. Antrasis mūsų ministrų (Sleževičiaus) kabinetas tai supranta ir visomis savo išgalėmis ima tvirti kariuomenę.

Negalinga ir nebaisi išrodė tvėrimo pradžioje mūsų kariuomenė. Bet ko nepadarysi jėga, tas atliekama ūpu, tikslo supratimu. Ir šit jau matome Lietuvos žemes nuvalytas nuo raudonųjų rusų. Bet dar grėšia brolybe dangstydami lenkai ir Lietuvos širdyje į plėšikus spėjančios pavirsti vokiečių gaujos, ir tokios pat avantiūristų rusų, tik jau ne raudonų, bet juodžių juodžiausių.

Po kariuomenės priedanga mūsų valdžia galėjo laisvai varyti darbą. Mūsų atsidavimo, gyvasčio, ministrų kabineto politika ir gyventojų susipratimo dėka, mes dabar sulaukėme to, kad anglai pirmutinieji pripažino faktinę (iš tikrųjų) mūsų nepriklausomybę. Jau pramuštas santarvės politikų šaltumas, jau pirma pradžia padaryta.

Linksmiau ir didesne drąsa žiūrima ateitis, kuri vien nuo mūsų pačių pridera. Jei Lietuva ir toliau tvarkiai laikysis, tai santarvė pripažins ir laiduos juridinę Lietuvos Nepriklausomybę, tikriausiai ji pripažins tai, kas yra.

Mūsų, kaip kariuomenės pareiga ir toliau stipriai laikytis, ginti mūsų žemės sienas. Ir mes tai ištesėsime. Tegul tokiu pat stiprumu pasižada ir visa Lietuva sąžiningai pildyti tai, kas iš jos reikalauja neprigulmingos mūsų valstybės reikalas, tegul tik valdžia nenuėdama iš tako eina tą vienatinį tikslą atsiekti.

S v.

Susikirtus su baltaisiais areliais.

Naktį į 9 liepos jau pasigirdo susišaudymas mūsų žvalgų su lenkais, bet tas susišaudymas jau mums nebenauiena.

Rytą, apie 9 val. vėl šaudymas atsikartojo, bet jis jau rimtesnis, nors ir su perstogėmis. Lenkai pradėjo pulti labiau ir norėjo užimti čia stovinčius aplinkinius sodžius, bet mūsų narsūs karžygiai nutarė gintis iki paskutiniųjų, nors ir su daug stipresniu ir kelis kart gausingesniu priešu.

Pasijutom lenkų užgauti ir jų neapykanta visus paėmė. Nebuvo dar lenkai išmėginę lietuvių narsumo ir manė, jog šitie išsigandę pabėgs ir jie sau apgaulingai galės žengti pirmyn! Bet nei! Atsikirto kirvis į akmenį, čia siena iš atstatytųjų lietuvių krūtinų pasidarė plieninė ir neperlaužiama. Apsivylė ponulė!

Pavartojo jie kulkosvaidį, tuo norėdami mūsų pabaidyti, bet ir mūsų kulkosvaidžiu atsakė, jog turim ir mes, ir laukiam jūsų, rengiamės pasitikti, ir tik ateikit; bet lenkai, savo ponų stumiami, vis slinko artyn, tikėdamies greit mes pabėgsim.

Lenkai puolė iš Piliūnų kaimo, bet mūsų stovėdami Kietaviškių sodžų pylė per rugius slenkančius godžiais snapais įsižiojusius arelius, ir griuvo jų ne vienas išplėtes sparnus rugiuose ir mūsų gimtuose laukuose nuo lietuvių kulkų.

Diena buvo lietinga. Tankiais tarpais ir smarkiai pradėdavo lyg iš kibiro pilti, ir tuo vienu lietum pasinaudoję, lenkai prisilinko lig mūsų per kokius 400 — 600 žingsnių atstumo, bet mūsų ugnimi sutikti pabėgo nugaras kasydami ir nešini nuostolių užmuštais ir sužeistais. Mūsų, kas pasislėpė už tvorų, kas užsilpė ant stogų, kirto iš įniršimo, jog lenkai nebegalėjo nė iš vietos pasijudinti. Baisu jiems buvo beieiti pirmyn, bet baisu bėgti ir atgal, o čia ir iš rugių galvos parodyt nebegali: vos tik iškiša galvą, tuojau pajunta mūsų šūvius nuo stogo, bet patys nesupranta, iš kur tie šūviai skrenda.

Buvom ir mes su savo kulkosvaidžiu pakviesti prieš baltuosius ir skubiai važiuodami norėjom kuogreičiau pasiekti tą jų susikirtimo vietą, nes mums buvo lig jos keli verstai, taigi ir skubėjom sušilę, lyg į puotą, o ne į karo lauką.

Atvažiavę į Abonėnų kaimą sustojom ir nusiėmėm nuo vežimo kulkosvaidį ir kol kas pasistatėm ant kelio. Netoli priešais, už kokio pusversčio, pasigirdo retas šaudymas. Ištolo pamatėm kaž ką ten tarp krūmų judant ir gulint. Per žiūrėną įsižiūrėjau, kad ten jau nebe ramiųjų gyventojų esama, bet baltųjų arelių. Norėjom juos apšaudyti, bet pertoli ir bus tik bereikalingas šūvių aikvojimas; susivaldę sekėm juos toliau.

Pamačiau nuo Kietaviškių miestelio ateinant dešimtį kareivių, bet pradėjus smarkiai lyt ir per žiūrėną negalėjau pamatyti, kas jie yra. Maniau sau: gal kartais ir lenkai eina, norėdami mums užduoti iš užpakalio, bet kaip jų yra tik dešimtis, tai mes juos ir paimtumėm; baimės iš šitų nėra.

Šautuvą į rankas pasiėmęs ir užsivertęs apykakle, kad neprilytų už sprando, nuėjau į rugius palaukti jų arčiau ir prisžiūrėti, kas jie tokie? Arčiau priėjęs pažinau savuosius einant iš žvalgybos.

Subaubė kelis kart mūsų patrankos ir jų šūviai krito prieš mūsų pusę. Priešai šito persigando ir nustebo. Nejaugi lietuviai taip užpyko? Tuo kart jie apsistojo šaudyti ir nutilo, tik pradėjo keikt ir stebėtis, dėlko lietuviai neatsitraukia ir šaudo į juos.

Paskui mes apsikasėm pas Abonėnų sodžių ant Strėvos upelio patogių ir priešui sunkiai prieinamų vietų, iš kur galima buvo visos priešų pusės apšaudyti, ir laukėm jų ančpuolių ir tikėjomės gerų vaisių, nes būtų nė vienas priešas nebegrįžęs savo keliais ir ne vienas būtų išmatavęs upelio gilumą, kuris, nors ir neplatus, bet šioj vietoj gilus. Nebijojom mes jų užeinant ir iš kitos pusės, nes mes būtumėm greitai persimėtę ir kiton pusėn, kur tikėtai reikėjo.

Kareiviai buvo drąsūs ir pakilę ūpu. Visi tik laukė, kada išlys lenkai ir reikalavo kuodaugiausia bombų, nes žinojo, jog kelis kart gausingesnis priešas ir, matyt, manė ir pasiryžę buvo susitikti į krūtines ir nė jokios baimės jų nemačiau. Ir aš, matydamas tokį draugų ūpą, jaučiausi su jais lyg nepavojingoj vietoj, ir tik laukiau nekantriai, kada jie čia išlys iš rugių ir pasirodys mums ant aikštės. Mūsų kulkosvaidis jau buvo nutaikytas, kurioj vietoj Varšuvos ponas pasveikint. Bet jie pabūgo.

DU KAPU.

Aukštam kalnely, sausam žvyrėly
Du kapu tūno.

Niekas nežino kas amžius miega:

Ar pon's iš rūmo,

Ar vargdienėlis vargų sukaltas

Mirtį čia gavo;

Ar narsus vyras aukštai iškeltas

Tautiečių savo.

Šiaurys vėjelis medžių lapelius

Ziauriai nuskyne.

Čia mūšis buvo, vaikinai žuvo —

Gynė tėvynę!

Lijo lietelis aukštan kalnelin —

Žemę sumirkė.

Sniegas užsnigo, gamta užmigo,

Tik vėjas verkia.

Verkia ne vėjas, — skundas atėjęs

Motinių jūjų;

Verkia Tėvynė, kur ją gynė,

Vyrų narsiųjų.

Pakruojus
25. 8. 19.

Piliutas.

Vargo Aidas.

Ant Dubysos kranto...

Smagiai šypsosi saulutė. Tyliai stovi apgriuvę senutės Dubysos kalnai... O Lietuvos kareivis eina... Eina jis tenai, kur broliai laukia, kur priešas veržias į mūsų kraštą...

— Sudiev tėveliai, sudiev sesutės, sudiev pažįstami, sudiev ir tau, mylima mergyte...

— Jūs liūstat, — kalba jis, — verkiat, bet aš esu linksmas, aš džiaugiuos, kad už jus dabar galėsiu viską paaukoti, viską, ką tik turiu brangiausio, už jumis atiduoti. Tik nežinau, ar atminsitė jūs nors kada mane. Dabar verkiat, liūstat, bet paskui... ir vėl sau linksminsitės ir džiaugsitės.

Smagiai šypsosi saulutė. Tyliai stovi senutės Dubysos kalnai... O Lietuvos kareivis eina...

* * *

Praėjo kiek laiko. Buvo jau pavakaris. Liūdna saulutė skleidė savo balzganus spindulius. Ant lygaus mūšio lauko gulėjo sunkiai sužeistas jaunuolis. Aplink jį žaliavo pieva, margavo gėlelių žiedai. Pakėlė jis galvą. Visur buvo tylą ir nieko nesimātė. Sunkus skundesys išsiveržė iš jo krūtinės, ir lėtu žvilgesiu jis nužvelgė visą gamtą, lyg norėdamas jai ką tai nepaprasto, slaptingo pasakyti, ir po to vėl galvą nuleido...

Šlamejė girios. Vėjelis ošė. Toli, toli aplinkui plaukė liūdno gaudėsio aidas. Tai močiutė raudojo savo sūnelio, tai sesutės liūdėjo, netekusios savo brolielio, tai jauna mergelė verkė savo bernelio. Ir tamsi naktuzė su savo mirgančiomis žvaigždutėmis atdžiai klausė jų skundėsio. Išaušo vėl rytas.

Ir vėl saulutė smagi šypsojosi žiūrėdama ant lygių, plačių laukų. Gražiai paukštyčiai čiulbėjo, tik jau nebuvo vieno — bernelio-karžygio. Jis ramiai sau ilsėjos šaltojoj žemelėj.

Pasilinksminimas pafrontėje.

Bolševikams atsidūrus už Dauguvos, o mūsų kiams ant Dauguvos kranto, ir kovoms kiek apimus, sumanyta surengti pafrontėje kariškiams vakarėlį — pasilinksminimą.

Pasilinksminimo vieta — vokiečių įtaisyta salė, kurioje nei langų, nei durų, nei stogo jau nebėra; yra tik lubos ir sienos. Pataisius sieną, užkalus langus, viduje salė buvo panaši į tikrą salę. Reikėjo tik suolų, pianino — ir viskas. Suolus čia pat kareiviai iš lentų padirbo, o pianiną prisiejo iš toliau pargabenti. Turiu priminti, kad vietinių žmonių pasakomis, pafrontėse bolševikai tankiai rengdavo kareiviams pasilinksminimų kartais gana gerų; taigi pianinas buvo „užmirštas“ bolševikų. Pianinas pargabenta. Trys klavišiai neatliepia — bet tai nieko, by šiek-tiek skamba. Liko tik „afišas“ išplatinti.

Už valandos, į visas dalis jau buvo išsiuntinėtas šio turinio skelbimas: „Rugsėjo 21 d. dvare Š-a rengiama kariškiais pirmas šioje apylinkėje vakarėlis-koncertas, kuriame bus vaidinama „Tiktai niekam nesakyk“ — komedija. Lietuvių solistas A. Vaičiūnas, tik ką atvažiavęs iš Kauno, dainuos solo. Karininkas J. Petraitis pasakys keletą dabartiniam momentui tinkamų monologų. N pulko orkestras gros Lietuvių gimną.

Pasibaigus spektakliui — šokiai ir žaidimai. Pradžiai lygiai 3 val. p. p. Rengėjai: N pėstininkų pulko 3 bataliono kariškiai“.

Toksai skelbimas buvo išplatintas pafrontėje. Rytojaus dieną prieš paskirtą valandą salė buvo pilna publikos. Moterys ir vaikai buvo susodinti prieš sceną — vyrai, kuriems nebuvo vietos sėdėti „parteryje“ ir ant „galiorkos“ — stovėjo ir laukė, kada pradės. Tvarkdariusi A. V. paprašius publika sustojo ir išklaušė Lietuvos gimną, kurį griežė žinomas Kaunui ir Lietuvai N pulko karo orkestras. Paskui buvo vaidinta „Tiktai niekam nesakyk“ — juokinga J. Tūmo komedijėlė. Ši komedijėlė nesuvisu gal ir atsakanti, bet kaip sužinojau, geresnio veikalėlio fronte nesurasta, o antra tarus, vakarėlis buvo surengtas greitomis. Vaidintojais buvo kareiviai. Jeigu paimti aplamai — buvo suvaidinta neblogai. Priminsiu, kad grimas susidėjo iš anglių, linų valaknų, vilnų, gumarabikos ir tt.

Bet sunku buvo pastebėti visus trukumus. Jų čia ne Valstybės Teatras ir artistai iš to negyvena — taigi daug dovanotina.

Pasibaigus vaidinimui scenoje pasirodė dainininkas A. Vaičiūnas, kuris sudainavo bene 6 dainas, kurios paliko gilaus įspūdžio. Dainoms akompanavo gydytojas Petraitis. Publika reikalavo, kad daugiau padainuotų, bet nepatogi dainavimui salė ir neprisirėngus daugiau dainuoti, tai reikėjo pasitenkinti tik penkiomis dainomis.

Pabaigoje išėjo 3 bataliono vadas karininkas J. Petraitis, kuris labai juokingai papasakojo „Bolševikų Panevėžyje, Ežerėnuose ir Daugpilyje“ ir kitus juokingus dalykus. Tuo vakarėlio programa pasibaigė ir atidengus langus prasidėjo šokiai. Išpradžios kareiviai nedrąsiai, o paskui įsidrąsinę šoko ir žaidė vieni ir su apylinkių sodžių susirinkusioms mergaitėms. Zaislai ir šokiai užsitęsė iki 8^{1/2} val. vakaro.

Man paklausinėjus paaiškėjo, kad vakaras ir visas pasilinksminimas paliko kareiviuose gilaus įspūdžio; nevieną gerai dvasioje sutvirtino primindamas jam jo brangų kaimą ir praėjusio gyvenimo dienas.

Rytojaus dieną vien tik girdėjos niūniavimas vakare girdėtų dainų, bei atskiri išsireiškimai iš komedijėles.

Svečių kareivių buvo apsilankę ir iš netolymų apylinkių. Šiaip vietinių gyventojų taip pat buvo nemaža. Pastebėjau, kad viena moteriškė atsivedė „ant komedijų“ du mažus vaikus ir vieną atsinešė: „Tėgu — girdi — atsimis, kad čia buvo „komedijos““.

Abelnai buvo ir jaunų ir senų, vyrų, moterų ir vaikų pilnutėlė salė apie 700 žmonių. Buvo manoma nuo pašalinių imti jeinamas mokestis, bet paskui visi buvo leidžiami nemokamai. Geistina fronte ir daugiau panašių vakarų. Iš to mums bus didelė nauda tuo, kad pakelsime ūpą kariškių ir vietinių gyventojų.

De — Mormorando.

Žinios.

Lietuvoje.

Kaunas. Ar tai rusų papročių sekame, kad jaunučiame mūsų gyvenime pradeda rodytis tokie apsiėškimai, kurie buvo paprasti Rusuose, bet nėra geistini mums.

Kam prisėjo pasižiūrėti Kauno žuvinėje rinkoje, tai kiekvienas pastebėjo, kad koks tai kareivis pardavinėjo puspadžius, kurie išduodami mūsų intendantūros. Dabar vėla. Nespėjo kareiviams atvežti iš Amerikos mažiūčiuokuose maišeliuose tabokos, kaip jis pasirodė ir liuosoje prekyboje. Kol kas, tiesa, iš po skverno, bet tuojau, beabejo, parsidavinės ir viešai. Kareiviams atvežtos tabokos dar nematė kareiviai, o jau ją spekuliuoja. Ar tai taip lengva jeiti į mūsų intendantūros ar tiekimo sandėlius? Visgi, nuo ko tai prideri, turėtų atkreipti į tai didesnės dėmes.

Kariškis P — tis.

Armijos Teismas paskyrė teisiąmajin posėdin nagrinėjimui:

1919 m. spalio mėn. 10 dieną: 2-ro pėstininkų pulko žvalgų komandos kareivių Kazio Michalauško ir Juozo Janušausko, kaltinamų: pirmas 112 ir 106 ir antras 112 ir 107 str. str. XXII Karo Įstatų kn., byla.

1919 m. spalio mėn. 17 dieną: Panevėžio komendantūros karo valdininko Vaclovo Karvelio ir kareivio Vlado Chrapovickio, kaltinamų 2 ir 1 pusėmis 3 d. 232 str. XXII karo Įstatų kn., byla.

1919 m. spalio mėn. 21 dieną: Kupiškio karo komendantų karininko Stašio Kulviečio, kaltinamo 2 d. 523 str. Baudž. Kodekso 1903 metų ir 279 str. XXII karo Įstatų kn., byla.

1919 m. spalio mėn. 24 dieną: 1-mo pėst. pulko 1-mos kuopos kareivio Jono Dabrūko, kaltinamo 3 p. 2 d. 590 str. Baudž. Kodekso 1903 m., byla.

Karininkas Budrevičius
Armijos Teismo Sekretorius.

Užsienyje.

Trocklo planai. Bolševikų karo taryba išdirbo planą, kaip kariauti vidaus fronte. Anot to plano, baltgvardiečius manoma nuginkluoti daužančiųjų batalionų pagalba, kurie pasirodys tai vienu, tai kitu — panašiai kaip darė vokiečiai ir bolševikai kovoje su Kolčaku. Tačiau to plano įvykinimui labai kliūdo susisiekimo priemonių stoka.

Vilnius ir kiti Lietuvos miestai atskiriami nuo Lenkų.

Laikraštyje „Temps“ rugsėjo 27 d. buvo įdėta ši žinia dėl Lenkų rytų sienos: Penkių Taryba vakar pradėjo brėžti Lenkų rytų sieną. Mūsų pranešta, kad ši siena beveik visai sutinka su Lenkų siena, buvusia 1815 m. Ji eina išskyrus mažą enklavą buvusios Suvalkų gubernės sieną, paskui Nemuno upe, toliau Bugo intaku Nurcec ir toliau Bugo upe ligi buvusios Rytų Galicijos ir Rusų sienos. Gardinas ir Baltstogė lieka rytuose nuo naujosios Lenkų sienos, bet Lietuvos Brasta ir Cholmas tenka Lenkams. Jau susitarta, kad esanti vakaruose nuo šitos linijos teritorija skiriama Lenkams, bet tas nutarimas dar neriša likimo teritorijos, esančios rytuose nuo šios linijos. Tą žinią patvirtina šiandien atvykęs iš Paryžiaus į Berlyną ponas Siemaško. Žvilgtterėjus į žemėlapi galima matyti, kad upių vardai paduoti klaidingai, būtent vietoje Nemuno turi būti Bobr ir Nerew.

Praeitame „Kariškių Žodžio“ numery, A. Vienuolis savo vaizdelį „Karžygiai“ aukuoja kareiviams: Šimui Dambliauskui, Povylui Tamošiūnui ir a. a. viršilai Kaziu Janulevičiui ir Vincui Seminskiui.

Mes iš savo pusės turime pareikšti, kad šitie 4 kareiviai š. m. birželio mėn. 14 d. rankinėmis granatomis išmušė iš vieno sodžiaus po Bružais 40 bolševikų, vieną jų nukovė ir keletą sužeidė. Toje kovoje ir krito viršila Kazys Janulevičius ir Vincas Lemanskas. Vaizdelis bemaž daug ir pritaikintas to užpuolimo aprašymo.

Raseinių Apskritis Komitetui.

203 auks., kuriuos Jūs atleidote Krašto Apsaugos Ministerijos vardu įduoti Generalinio Štabo Literatūros daliai. Tie pinigai sunaudoti laikraščiams į frontą siųsti. Šiuomi tariama nuoširdus ačiū už pirmą auką taip gražiam tikslui.

Karininkas Ruseckas

Gener. Štabo Literatūros dalies viršininkas.

Kaunas, 5.—X.—19.

Redakcijos atsakai.

Juodam Mikoliukui. Tamatos rašinėliai tinka. Tik rašykite mums ant vienos lankšto pusės, o kitą palikite tuščia.

Vargo poėtai. Eilių gavome — peržiūrėję spausdinsime. Laukiame iš Tamatos ir daugiau beletristikos vaizdelių.

De — mormorando. Prašome dažniau rašinėti panašių žinutų.

Kaziui Paurai. Kitu syk atidami priliptume markute, be jos — laiko nepriimsime.

Kar. Kubiliūnui. Tamatos nurodyta klaida jau pastebėta ir atitinkamu laiku bus atitaisyta.